

ХРИСТИАНСКИ ВЪТЪ

МѢСЕЧНО ИЛЮСТРОВАНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

ГОД. X.

НОЕМВРИЙ, 1901.

БРОЙ 11.

Едно нѣщо.

Много интересно е да изучаваме единството на царствата въ вселената. Много закони може да се приведатъ въ единиченъ принципъ. Човѣци се често забъркватъ отъ множеството заповѣди и правила находящи се въ Библията, но апостолътъ ни казва, че „всячкиятъ законъ се изпълнява въ една дума.“ Ние бихме могли да се освободимъ отъ много трудъ, както и отъ много погрѣшки, ако обърнѣхме внимание на единични основни принципи на животъ. Много по-лесно ще бѣде да се грижимъ за подробности, когато сме прави по отношение къмъ централното нѣщо. Ако коренътъ на дървото е правъ, то и листитѣ и плодътъ не могатъ да бѣдатъ криви.

Важно е да има човѣкъ единично желание. Псалмопѣвецътъ казва: „Едно прошихъ отъ Господа, това ще търся.“ Неговото копѣняне за дома Господенъ тѣй било силно, щото погълнало всички други желания. Другитѣ желания били тѣй маловажни и слаби, щото не можали да се сравнятъ съ това копѣняне. Който е прѣдалъ сърдцето си на каузата и царството Божие, не ще посрѣщне никаква мъчнотия да управлява живота си и въ други работи.

Важно е да има човѣкъ единична цѣль.

„Едно правя,“ казва апостолъ Павелъ. Той е вършилъ много работи, но всичко е било принудено да се приклони къмъ единото нѣщо. Било че пътувалъ или почивалъ, било че проповѣдвалъ или писалъ послания, било че пазелъ церемонии или ги отхвърлялъ, било че основавалъ черкви между Евреитѣ, или се обръщалъ къмъ езичниците, едната тази цѣль никогато не излизала изъ ума му.

Важно е да има човѣкъ единиченъ урокъ. „Едно зная,“ казалъ слѣпнятъ, когото Христосъ изцѣрилъ. Неговитѣ виквизитори му задавали много въпроси. Тѣ се постарали да го заплетатъ, като му прѣдлагали мъчноразрѣшими задачи. Но той се държалъ о едно нѣщо. Много нѣща имало, които той не знаелъ, и много други, за които би могълъ да се съмнѣва, но едно нѣщо той знаелъ. Слѣпъ билъ. Това било явно, сега виждалъ. Не можелъ да се оспори този фактъ. Каквито заключения и да правяли хората отъ тѣзи факти, той билъ обязанъ да ги поддържа. Добръ е да има човѣкъ ясни и твърди убѣждения за всички централни нѣща, а особено за единото нѣщо, що е Богъ сторилъ за насъ. Ние можемъ да мислемъ безъ да знаемъ много нѣща. Ние можемъ да не знаемъ произхождението на грѣха и философията на спасението. Но фактътъ за личното наше спасе-

ние може и трѣба да се знае. Този фактъ ще бѣде тъй дълбоко запечатанъ въ нашия умъ, ако търсямъ Господа съ всякото си сърдце, че нищо не може да разклати вѣрата ни. Друго знание е важно, но това е прѣважно. Много по-добрѣ би било да знае човѣкъ само това нѣщо и нищо друго, отколкото да знае всичко друго, а да не знае това.

Важно е да има човѣкъ единична нужда. „Едно е потребно“, казалъ Иисусъ на Марта. Марта се грижила за много нѣща. Тя има много послѣдователи. Ако е имало нѣкога врѣме, когато мъже и жени сж били изкушавани да се грижатъ за твърдѣ много нѣща, то навѣрно това врѣме е сега. Има толкова нѣща за гледане, толкова нѣща за наслаждаване, толкова книги за четене, толкова науки за изучаване, толкова добри случаи за печелене пари, толкова прѣдмети отъ свѣтска амбиция да привличатъ. Колелетата на търговията се въртятъ, врътената на фабриктѣ брѣмчатъ, електрическтѣ искри блѣскаатъ, търговскитѣ кораби и товарнитѣ влакове бързатъ, и всички зоватъ мъже и жени да стоятъ будни и да работятъ. Велико нѣщо е да се научи да минува човѣкъ безъ много отъ онѣзи нѣща, що прѣдлага свѣтътъ; но насъ ни учатъ да не бѣдемъ задоволни безъ да имаме всѣко нѣщо. Не можемъ да минемъ безъ разни луксозни нѣща на трепезата, безъ блѣскави украшения, безъ разни домашни удобства и много други добри нѣща. Тѣзи добри нѣща постоянно се увеличаватъ около насъ, до като се замаемъ и очудимъ отъ щедростта на провидението. Всячко се види потребно. Но „едно е потребно.“ Има една добра частъ. Безъ всячко друго можемъ да минемъ. Единиятъ този дѣлъ трѣба да има такъво широко мѣсто въ сърдцата ни, че всичко друго ще потъне въ незначителностъ. Други добри нѣща не сж запрѣтени. Богъ нѣма да лиши отъ нищо добро онѣзи, които ходятъ въ правота. „Търсѣте първожъ царството Божие и Неговата правда, и всичко това ще ви се

приложи.“ Но не забравяйте великата истина, че „едно нѣщо е потребно.“

Една липса може да се окаже фатална. „Едно ти недостига“, казалъ Иисусъ на младия човѣкъ. Той ималъ много прѣвзходни качества. Той билъ тъй любезенъ, тъй благороденъ, тъй мъжественъ, тъй благоразуменъ, щото като го погледналъ Иисусъ, възлюбилъ го. Но едно нѣщо му недостигало. Ако едното това нѣщо да бѣше какво да е друго нѣщо, то загубата щѣше да бѣде малка. Ако не му е достигало богатство, или образование, или влияние, или сила, то Господъ нашъ не щѣше да го спомене. Той би могълъ веднага да влѣзе въ царството Божие. Но неговото недостигане било основно. Той любилъ друго нѣщо повече отъ Бога. Той ималъ единъ идолъ. Богъ не билъ поставенъ на прѣстолъ вътрѣ. Иисусъ турилъ прѣста си тъкмо на болното мѣсто, и онзи голѣмецъ си отишелъ наскърбенъ. Нека земемъ това на сърдце. Нека се погрижимъ да узнатъ да ли не сме лишени отъ едното това нѣщо. Човѣкъ може да се ласкае, че не може да е далечъ отъ пътя, защото има толкова прѣвзходни качества. Той може да прѣнебрѣгне едното нѣщо, което е по-важно отъ всичко друго. Мнозина мислятъ, че малко важи да ли сж прѣминали прѣзъ онова тайнствено промѣнение, което християнитѣ наричатъ обращение, стига само да сж добри. Не се лъжѣте. Слушайте гласа, който никога не грѣши. Когато онзи гласъ заявява: „Едно ти недостига“, недѣйте се съмѣва, нито се бавѣте. Едно нѣщо е фатално.

Изъ Christian Advocate.

Третата Вселенска Методистка Конференция.

Третата Вселенска Методистка Конференция се държала въ Лондонъ прѣзъ миналий м. Септемврий. На тази конференция имало делегати свещенослужители и миряне отъ цѣлия свѣтъ, т. е. отъ всички

части на свѣта дѣто има Методисти. Първата Вселенска Методистка Конференция се държала въ Лондонъ на 1881 г. въ сжщото помѣщение гдѣто се е държала и последната, именно въ най-голѣмата и историческа Методистка черкова нарѣчена черквата на Сити Родъ (City Road Chapel), Лондонъ. Втората се държала въ Вашингтонъ, Съединени Щати на Америка, въ 1891 год. и третата, за която говоримъ, прѣзъ миналий м. Септемврий. Че тѣзи конференции не сж били безполезни се доказва отъ факта, че прѣзъ последното дѣсетилѣтие, всичкитѣ Методистки организации въ Канада сж се съединили въ едно тѣло, което носи названието Методистка Черкова въ Канада. Този похваленъ примѣръ се е последвалъ и отъ Методисткитѣ черкови въ Австралия, гдѣто прѣдложението за съединение на всичкитѣ Методистки организации въ едно черковно тѣло се е приело по принципъ, остава само да се уредатъ нѣкои въпроси отъ второстепенна важность. Този фактъ показва, че Методистката черкова е прогресивна и се старае да турп край на ненуждното раздробление на черковни организации, които изповѣдватъ едни и сжщи доктрини, а различаватъ само по черковно управление. Тазп черкова съзнава факта, че за по-успѣшното и агресивно водене на светото дѣло, съ което е натоваренъ всѣки клонъ на Христовата черкова, необходимо нужно е да има и органическо единство тамъ, дѣто това единство е постижимо.

Тукъ даваме и статистиката за всемирния Методизъмъ:

Свещенослужители, 48,734, увеличение прѣзъ дѣсетилѣтието отъ 5,051; *миряне проповѣдници*, 104,786, увеличение прѣзъ дѣсетилѣтието отъ 5,584; черкови, 89,087, увеличение отъ 17,891; черковни членове или причастници 7,659,285, увеличение отъ 1,155,329; Недѣлни училища, 81,568, увеличение отъ 280; учители и служители (на Недѣлнитѣ училища) 843,567, намаление отъ 17,825; Недѣлни ученици, 7,077,079, увеличение

отъ 442,917; привърженици, връзъ основата за прѣсмѣтване $3\frac{1}{2}$ за всѣки членъ въ нѣкои мѣста и 4 за 1 въ други, 24,899,421. На друго мѣсто даваме кратки извлечения изъ нѣкои отъ държанитѣ въ Конференцията рѣчи.

Християнството и Днешното Безвѣрие*).

Съ безвѣрието, азъ разбирамъ отхвърлянето на убѣждения твърдо поддържани отъ масата християни като основа за тѣхната надежда и правило за тѣхния животъ. Безвѣрието, тъй разбрано не е нѣщо ново; то се е появило сжщеврѣменно съ християнството. Въ новото си окръжение, обаче, то е възприело форми малко много свойствени на днешното врѣме. Нѣкои си отхвърлятъ, като лишено отъ достатъчно доказателство, всѣко опрѣдѣлено понятие за Невидимия по-великъ отъ видимия свѣтъ около насъ и притезващъ да управлява човѣшкитѣ дѣйствия.

Безвѣрницитѣ ги по-нѣкога наричатъ *агностици*. Тѣ проповѣдватъ, че не знаятъ нищо отвѣдъ видимия свѣтъ около насъ. Немалцина отъ тѣхъ твърдятъ, че нищо повече не може да се знае. Други гледатъ съ малко много повѣрение и радостъ на единъ Огецъ на Небето, и очакватъ, съ надежда или страхъ, бѣдащъ сждѣ. Но тѣ отхвърлятъ, било като неимовѣрни или като лишени отъ достатъчни доказателства извѣстни отличителни учения твърдо поддържани отъ мнозинството християни; тѣзи учения сж божеството Христово, прощение на грѣхове чрѣзъ смъртта и възкрѣсенieto Христово. Този втори разрѣдъ безвѣрници може да се нарекатъ *рационалисти*. Всѣка отъ тѣзъ форми безвѣрие е прѣобладавала въ всички вѣкове и тѣхното прѣобладаване открива дълбоко вкоренени причини. Отъ една страна, религията, особено Христовата ре-

*) Събраценне отъ сказката на Д-ра А. Битъ, държана на Методистката Конференция въ Лондонъ прѣзъ миналия м. Септемврий.

лигия, притежава да управлява всичкитѣ дѣйствия и мисли на човѣцитѣ, като по този начинъ ограничава неговитѣ дѣятелности и удоволствия, а пъкъ въ сжщото врѣме обаянието и ужаситѣ на материалния свѣтъ, поддържани отъ вроденитѣ въ насъ влияния, отвличатъ ни въ противоположна и низка посока. Това влияние клони да изкривява разсѣдка и да ослабѣва нравственото чувство.

Онѣзи, които се вдаватъ на обаянията на свѣта сж наклонни да усвояватъ аргументи, които клонятъ да събиратъ прѣградитѣ противъ себеугождението, и да дискредитиратъ авторитета, що изисква себевъздържане. Съ други думи, никой не гледа на притезанията на Христовата религия безъ прѣдрасѣдци. Ако сме почувствували недостатъчността на нѣщата около насъ да удовлетворатъ най-дълбоката нужда на човѣка, то ще сме готови да приемемъ Оногова, който прѣдлага покой на утруденитѣ, дори и да е потребно да ни надожи лекото Си иго.

Друго прѣпятствие на вѣрата е това, дѣто Християнството прѣдоставя ново и заплетено понятие за Бога, като Отецъ, Синъ и Духъ, и заради това изисква отъ смислени хора постоянно умствено усилие. Простиятъ *теизъмъ* е много по-лесенъ за разбиране отколкото Ново-завѣтното учение за Христа. И въ утрудения животъ, ние сме наклонни да приемемъ това, що изисква по малко мисль.

Нека разгледаме сега извѣстни специфични нови прѣпятствия на вѣрата. Странно, наистина, но трѣбва да се каже, че между тѣзи трѣбва да се поставятъ точнитѣ и акуратни способности на изслѣдване усвоени сега въ всички отдѣли на човѣшкото учение, и неуспоримия успѣхъ спечеленъ отъ тѣзи способности въ полето на естествениитѣ науки. Тѣзи способности изведнѣжъ се прѣпоръчватъ на нашия разумъ, и тѣй придобититѣ резултати много сж обогатили и подигнали човѣшкия животъ.

При това религиозното наставление често не е бивало по-добро отъ традицио-

ненъ догматизъмъ, или се е поддържало отъ аргументи достатъчни само за да дадатъ единъ видъ правдоподобностъ на приети вече по други резони вѣрвания. И Евангелието понѣкога тѣй криво се е прѣдставяло, што да възбунтува интелгентното нравствено чувство дори и на благочестиви лица.

Други прѣпятствия иматъ своя изворъ въ едностранчивото развитие на учението. Нѣма резултати отъ новѣйшото изслѣдване по-добрихъ удостоверени или отъ повсемирна важностъ отколкото сж всемирното царуване на закона, неизмѣняемото слѣдване на дѣйствието отъ причината, и близкото отношение на всичко, що сжществува, къмъ всичко друго, що сжществува, като части на едно цѣло. Прѣзъ миналитѣ дни, сбѣтия много различаващи отъ обикновения редъ на нѣщата, и необясними отъ естествени причини, възбуждали малко очудване. Сега сме се научили, че всичко, що сжществува и всичко, що става, принадлежи на по-голямъ разрѣдъ отъ себе си и има сходни прѣдидущи. Немалцина сж отхвърлили, безъ разискване, силнитѣ и честоповтарянитѣ твърдения на Ново-завѣтнитѣ списатели, какво че тѣхниятъ учителъ възкрѣсналъ отъ мъртвитѣ. Явно противорѣчие има между учението на най-раннитѣ послѣдователи Христови и възбужданото отъ човѣшкитѣ способности на изслѣдване душевно настроение.

Прѣдъ видъ на тѣзи тенденции на новѣйшата мисль, какво настроение трѣбва да възприематъ онѣзи, които отъ собствената си опитностъ иматъ рѣшително доказателство, че Евангелието е истинно, и особено отъ онѣзи, които сж отредени да възвѣствяватъ това Евангелие? На този въпросъ отговаря чрѣзъ своя примѣръ най-великиятъ отъ апостолитѣ. Своя способъ той описва тѣй: „Като възвѣстваме истината, прѣпоръчваме себе си на съвѣстѣта на всѣкого човѣка“ (2 Кор. 4; 2). Това подразбира, че истината (съ която дума азъ разбирамъ тукъ великата реалностъ, що лѣжи като основа на Еван-

гелието) прави възвание на онай вътрешна способност, чрезъ която всѣки човѣкъ, въпрѣки човѣшката погрѣшимостъ, изказва това, що изобщо бива право сжжение върху нравствени въпроси.

Прѣди да почнемъ боя, трѣбва внимателно да прѣгледаме оржията. Защото, колкото правдоподобно и да изглежда заблудението, то всѣкога е опасно и може да бѣде и фатално; защото може да заблуди. Или пъкъ, отъ друга страна, откритието на истината може да дискредитира учителя. Само истината прави възвание на това, що е най-благородно и най-добро въ човѣка. Да отстранимъ заблудението отъ нашитѣ вървания никакъ не е лесна работа. Защото, при все, че въ нашия нравственъ и духовенъ животъ имаме пълно доказателство, че Евангелието е истинно, пакъ нѣмаме право да мислимъ, че нашитѣ вървания сж истинни въ всички по-малки подробности. Защото заблудението клони да се смѣсва съ истината. Да прѣмахне заблудението отъ божествената истина е първата длъжностъ на християнския защитникъ. Въ нашето старание да сторимъ това; ще ни помогнатъ, способитѣ на новѣйшитѣ историческо и научно изслѣдвания.

(Слѣдва).

Индиферитизмътъ.

„Безвърието не може да унищожи Сина Божия. Земята не е назначена да бѣде велика нравствена гробница за Християнството. Тя не можѣ да държи въ смъртнитѣ си хватки самия нашъ крѣпкъ Господъ, нито е назначена тя да бѣде гробница за Неговата истина. Тя съдържа гробоветѣ на много религиозни системи и на тѣхнитѣ послѣдователи, но никога нѣма да бѣде тя вече свидѣтель на полагането въ гробъ на „Княза на Мира,“ който трѣбва да царува, додѣто положи всички врагове подъ нозѣтъ Си,“ включително и индиферитизма, отъ който, до една степенъ, се помрачава и религиозниятъ животъ. За да ускоримъ всеобщата побѣда на все-

свѣтския Спасителъ е цѣльта на нашето събрание. Ако това велико вселенско събрание е само показъ на сектарска гордостъ, то е несполука и по-лошо отъ несполука. Ако съберѣхме огромното наше число членове и привърженици 30,000,000 отъ всички материци и острови на морето, и прѣкарахме нѣколко седмици или мѣсеци въ постоянна процесия прѣзъ Лондонскитѣ улици, това би навѣрно очудило свѣта, но то не би сторило нищо за подпомагане на Христовото царство. Това събрание не е парадъ. Ако е нѣщо достойно за нашето име и нашата кауза, то е по-скоро воененъ съвѣтъ, въ който разглеждаме какви и колко сж противникитѣ, силитѣ, съ които разполагаме за война, и най-мѣдритѣ и най-ефективни способности за водяне похода и освобождаване Черковата отъ паралича на религиозния индиферитизмъ, отъ който въ много мѣста ти е отслабнала.“

Силата на Младежта.

„Младежта е характеристичниятъ моментъ за чувствителностъ къмъ духовни атмосфери. Скорошни физиологически опити откриватъ научно това, което най-мѣдритѣ духовни водители сж знаели прѣди много години, именно, че най-добрата възраст за всесърдечно обръщанне къмъ Бога е юношеската възраст отъ 12 до 20 години. Една отъ най-внушителнитѣ отъ тѣзи нови студии ни казва, че критическата година за обръщанне къмъ Бога е шестнадесетата годишна възраст. Сега, когато съберемъ всичкитѣ тѣзи факти, и помислимъ за живата, безпокойната, жарката, готовата за идеали младежъ, трѣбва да се питаме каква е длъжността на Божията Черкова? Не е ли да се прѣдава съ възбуденъ умъ и горещъ ентузиазмъ на възпитанието на онѣзи сърдца, които Богъ е привелъ подъ нейното влияние. Вината ще бѣде на Черковата, ако тя не успѣе да привлече младежта, която може да бѣде тѣй жарка за религията, както сж и по-възрастнитѣ.

Когато младитѣ не посѣщаватъ вечернитѣ служби, позволѣте ми да попитамъ, великитѣ служители церковни тамъ ли сж? Когато младитѣ се вдаватъ на леки забавления и забравятъ Господния день, що правятъ тѣхнитѣ родители и наставници? Приятели, младежта на Методизма ще отговори на примѣра на по-светени на Бога церковни членове. Една черква прѣдадена на *комерчество* (търговщина) и социални удоволствия и амбиции не може да очаква, че ще възпита себеотрицателна младежъ. Една скромна, топла, нѣжна, грижлива черква създава жарки, любезни, възтържени млади люди. Нека помнимъ тази отговорностъ.“

Жизнена Духовность.

„Що значи жизнена духовность? Навѣрно тя трѣбва да означава животъ, що произхожда отъ Духа Светаго. Една черкова или едно лице, кръстено съ Духа Светаго, притежава този животъ. Сега, онази духовна жизненостъ се проявява въ разни форми. Всѣки животъ гледа да се изяви. По хиляди начини и форми животнитѣ сили се показватъ. Духовниятъ животъ не се ограничава въ своето изявление само на една форма. Въ едно врѣме той пламва въ умирающето свидѣтелство на мъченика; въ друго той дава нѣжна благодатъ при наставляване кающитѣ се и мждри свѣти при посочването имъ къмъ Спасителя. Въ едно врѣме той дава възможность на чадото Божие да носи тежкия товаръ на живота и да стои като адамантъ прѣдъ нападващитѣ го изкушения; въ друго той се открива въ Павлова куражъ да стои прѣдъ Феликса, или на единъ Савонарола да стои твърдъ въ своитѣ убѣждения прѣдъ заплашванията на Лоренцо или клѣтвитѣ на Папата. Въ едно врѣме той може да се изяви като силата, която даде на Джонъ Уесли куражъ да проповѣдва истината, ако и разярената сганъ да го е замѣрвала съ камъне и да го заплашвала съ калъ; въ

друго врѣме той може да се изяви въ дълбокото учение и критическото изкуство на единъ Неандръ, давайки му възможность да се опълчи срѣщу Германското безвѣрие въ неговото врѣме и да придобие постоянното възтържествуване на истината. Никой не се съмнява, че безчетнитѣ религиозни съживления, които сж били силата и славата на Методизма отъ начало и до сега, сж се дължели на духовността, що е характеризирала и проповѣдници и народа. Да бѣде човѣкъ очевиденъ на едно отъ тѣзи истински съживления значило да се прѣнесе назадъ въ деня на Петдесетницата, и изгледътъ и гласътъ на новопокаяния е затулялъ устата на всѣки противникъ. Но сега чуваме Божия гласъ да ни вика къмъ по-широко служителство отъ онова, въ което сме били до сега заняти. Като сме избавили падналиа и сме го придобили за Христа, сега сме доведени да видимъ, че широкото ни приспособление дава ни възможность да сторимъ повече за него отколкото можехме по-прѣди. Сега можемъ да изцѣримъ тѣлото му, ако е боленъ. Сега можемъ да наставимъ ума, ако е помраченъ. Сега можемъ да го облѣчемъ ако е голъ. Нашитѣ широки способности носятъ съ себе си широки отговорности, и Божиятъ гласъ не по-малко ясно се чува, като ни заповѣдва да употребимъ всичко, що помага да подига нашитѣ ближни.“

Мисли по възпитанието.

Епископътъ Джонъ Х. Винсентъ имѣ добрината да ни изпрати слѣднитѣ мисли по възпитанието на дѣцата и младежитѣ, които мисли ние съ благодарение даваме на читателитѣ, си, увѣрени че тѣ (мислитѣ) не малко ще помогнатъ при разискването прѣзъ този мѣсецъ на твърдѣ важния прѣдметъ — възпитанието на дѣцата.

Принципитѣ на Песталоци: —

1. Дѣятелността е законъ на дѣтността. Научѣте дѣтето да върши нѣщо.

2. Обработвайте способноститѣ по рѣда имѣ.

3. Почнитѣ съ чувствата, и никога не казвайте на дѣтето това, което то може само да открие.

4. Приведѣте всѣки прѣдметъ на елементитѣ му. По една мѣнотия на веднѣжъ е доволна за едно дѣте.

5. Захващайте стѣпка по стѣпка. Бѣдѣте много акуратни и точни. Мѣрката за свѣденіята не е, което учителѣтъ може да даде; но което дѣтето може да приеме.

6. Нека всѣки урокъ да има цѣль, било непосредствена или далечна.

7. Развийте идеята, послѣ дайте термина (думата). Обработвайте езика (говорянето).

8. Пристѣпвайте отъ извѣстното къмъ неизвѣстното; отъ частното къмъ общото; отъ конкретното къмъ отвлеченото; отъ простото къмъ по-трудното.

9. Първо синтезъ, послѣ анализъ. Не редѣтъ на прѣдметитѣ, но редѣтъ на природата.

— *Възнитанието на Волята*: — Истинското възпитание е възпитанието на волята. То усилва слабата воля; упрочва непостоянната воля; прѣдвижда знание за да има човѣкъ мѣдростъ въ употрѣбението на своята воля; и дава практика въ само-направление и контрола за да има човѣкъ, готова, силна и неуклонима воля. Голѣма частъ отъ нашето прѣхвалено възпитание е онова на разстението и животното. Ние трѣбва да възпитаваме словесни (разумни) същества да мислятъ, избиратъ и постѣпватъ разумно. Всичко това показва, че възпитанието дохожда чрѣзъ сили дѣйстващи отъ вънъ и отъ вжтрѣ; и че то се поощрява отъ извѣстни условия и чрѣзъ дѣйствието на извѣстни и специални дѣйци. Работата на учителя е да пробира, прилага и управлява тѣзи условия и дѣйци, и да оздрави отъ страна на ученицитѣ свобода, ентузиазмъ, драговошно прѣдставяние на добри влияния, и постоянна самодѣятелностъ въ придобиване на изражение.

— *За момчета отъ дванайсетъ до шестнайсетъ години*: —

Ние слушаме и четемъ много за изучаването на „дѣтската природа“, който терминъ обикновено се прилага за малки дѣца. Не трѣбва да слушаме по-малко върху този прѣдметъ, но имаме нужда да слушаме повече за изучаване естеството на момчета и момичета въ срѣдното отдѣление. Д-ръ Г. Станли Холъ казва: „Вѣроятно най-важнитѣ промѣнения, които трѣбва да изучава възпитателѣтъ, сѣ опѣзи, които захващатъ между дванайсетъ и шестнайсетъ годишна възраст и се допълватъ само нѣколко години по-послѣ, когато младиятъ момъкъ възприеме отъ природата новъ капиталъ отъ енергия и алтруистически животъ.“

— *За млади мъже*: — Юздитѣ на бѣдацето сѣ се хващали и държѣли отъ млади рѣдѣ. На петнайсетъ години Викторъ Хюго поднесълъ поема на Академията; на шестнайсетъ години Босюѣ очудилъ съ своето краснорѣчие всички, които го слушали и Лей Хжнтъ билъ плодотворенъ стихотворецъ. На седемнайсетъ години Микелъ Анжело ималъ вече стая въ палата на Лоренцо де Медичи, Мопартъ билъ възхитилъ Германскитѣ дворове. Шатобрианъ билъ приелъ особено поръчание, Александръ Хамилтонъ привлечълъ вниманието на своето отечество, Уашигтонъ Хрвингъ е възхищавалъ читателитѣ на сп. „Morning Chronicle.“ На осемнайсетъ години Чарлсъ Спжрджонъ билъ пастиръ на едно черковно събрание. Цвингли на сжщата възраст билъ прочелъ Новия Заветъ тѣй добръ, щото се усъмнилъ за авторитета на Римо-Католичката черква. Гроций бѣше обнародвалъ едно издание на Марциана Капела. На деветнайсетъ години Бахъ билъ органистъ въ Армшатъ, Георги Уашигтонъ билъ майоръ, Уѣбстеръ разбиралъ Еспинаса, Бранитъ билъ написалъ стихотворението сп „Танатопсисъ“, Георги Стефенсонъ ималъ въ ума си подобръна парна машина, Галплей узналъ тайната за колебаніята на бронзовата лампа въ Пизанската съборна черква. На двайсетъ години Робертъ Холъ ималъ възтържени слушатели въ своята черква, Александъръ

Великий се качилъ на прѣстола, Веберъ произвеждалъ музикални симфонии, Шелингъ билъ схваналъ Кантовата философия, Уайласъ билъ нападналъ произволното владичество на английския кралъ Едуарда I. На дваисетъ и една година Бетховенъ билъ прибавилъ велико име на музиката, Къркъ Хуайтъ билъ напустналъ трептящата си лира, Уилямъ Уилберфорсъ билъ въ английския парламентъ, Мацини билъ плѣнникъ въ твърдела на Савона. На дваисетъ и двѣ години Алфредъ почналъ едно отъ най-великолѣпнитѣ царувания, що е нѣкога видѣла Англия, Валенцаинъ билъ произведенъ капитанъ и назначенъ командантъ на завоеваната крѣпость Грау, Хампденъ билъ въ английския парламентъ, Савапарола си билъ направилъ блѣскаво име, Алгернонъ Сидни се билъ възпротивилъ на Кромведа, Росини билъ възбудилъ небивалъ ентузиазмъ въ музикалния свѣтъ, Шилеръ билъ написалъ драмата си „Разбойници.“ Ришлю билъ станалъ епископъ, Съръ Филипъ Сидни билъ изпратенъ да доискара Протестантския съюзъ. — Франкъ В. Гонсолусъ, въ „Young Men in History.

„Възпитанието почнува при майчиното колѣно, и всѣка изговорена дума, що дѣцата слушатъ клопи къмъ образуването на характеръ; нека помнятъ това родители.“
Хозия Балу.

Емерсонъ казва: „Обществото е единъ видъ Песталоциево Училище; всички сж учители и ученици по редъ.

„Най-добрата и най-важната частъ отъ възпитанието на всѣки човѣкъ е оная, която той самъ си дава.“ *Гиббонъ.*

Повѣсти за първъ пътъ слушани при майчиното колѣно никога не се всецѣло забравятъ.“ *Руфани.*

Творението на никой художникъ не е тъй благородно, тъй велико, тъй трайно, тъй важно за всѣко врѣме както образуването на характера въ едно дѣте.“ *Шарлотъ Кушманъ.*

Най-лошото възпитание, което учи на себеотричане е по-добро отъ най-доброто,

което учи само на това и на нищо друго.“ *Джонъ Стърлингъ.*

Майчиното сърдце е дѣтската училищна ста я. *Бичеръ.*

Мисионерското Дѣло *).

„Позволѣте ми да призова вниманието ви върху улесненията, що имаме на нашето разположение за по-усѣпшното вършене на мисионерското дѣло. Прѣдъ едно столѣтие за прѣминуване Атлантическия Океанъ изисквало се отъ шестъ седмици до два мѣсеца. Отъ Лондонъ до Бомбай изисквало се най-малко три мѣсеца. Първиятъ мисионеринъ за Индия Кари плувалъ петъ мѣсеца отъ Дувъръ до Калкута. Джѣдсонъ плувалъ единайсетъ мѣсеца отъ Бостонъ до Калкута. Дори въ 1857 г. на Стефана Л. Болдвинъ зело 147 дни отъ Нью-Йоркъ до Фуцелу (Китай); и въ 1859 г. Джемсъ М. Тобърнъ пътувалъ четири мѣсеца отъ Бостонъ до Калкута. Сега отъ Нью-Йоркъ до Ливерпулъ се отива съ параходъ за шестъ дѣня, и до Бомбай за по-малко отъ дваисетъ и шестъ дѣня. Най-последнята желѣзнопътна статистика показва, че има 755,000 километра желѣзнопътни линии по свѣта, като не се броятъ двойнитѣ, тройнитѣ и четворнитѣ линии, които сж доволно да опашатъ земния глобусъ около осемнайсетъ пѣти. И срѣдствата за разпространение на християнско учение измежду народнитѣ маси сж многочисленни и сравнително неизживителни. Ние не цѣнятъ както трѣба стойността на християнския печатъ, като сила за евангелизирането на свѣта. Прѣди сто години Библията била прѣведена въ 66 езика, а сега въ 400

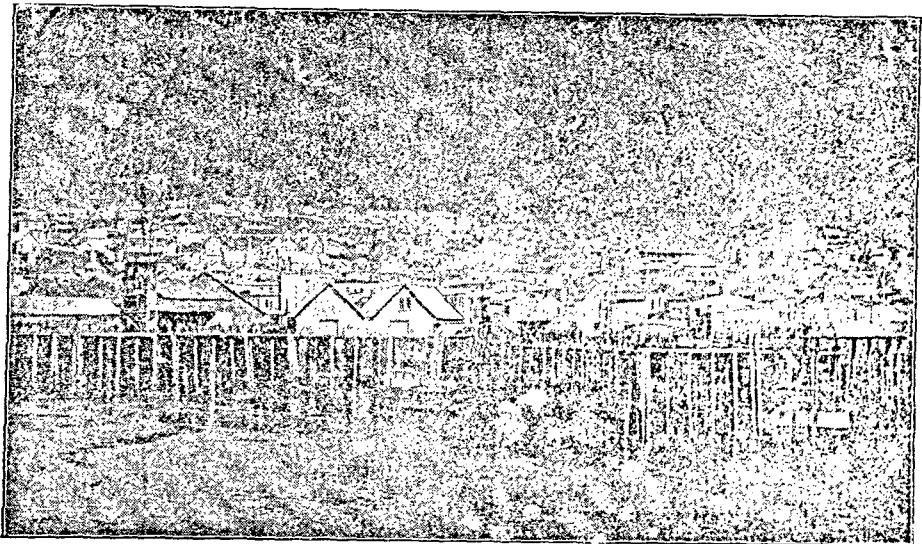
*) На Методистката Конференция този прѣдметъ билъ раздѣленъ на двѣ части: „Дѣлото, що е прѣдъ насъ,“ и „Срѣдствата, съ които разполагаме за дѣлото.“ Върху първиятъ прѣдметъ даваме тукъ нѣкоя отъ бѣлѣжитѣ на Дръ Лепардъ, Секретаръ на Мисионерското Дружество на Метод. Епископална Черква, Америка.

езица и нарѣчия, което дава възможност на 1,200,000,000 души да четат Свещеното Писание на своя езикъ. Материцитѣ и по-големитѣ острови на свѣта сж мрѣжа отъ телеграфни линии. Прѣзъ послѣднитѣ смутове въ Китай кабинетитѣ на цивилизования свѣтъ знаели, що ставало въ оная страна изъ день въ день, дори изъ часть въ часть.

Протестантизмътъ вече е положилъ яка основа въ погански и мохамеданска страна, върху която основа той може да издигне великолѣпна постройка. Съ свѣта

Евангелието въ Австрия.

Мотивътъ за върното проповѣждане на Евангелието не е да се правятъ прозелити, но да се просвѣтятъ човѣшкитѣ души, и логическиятъ, ей, необходимиятъ резултатъ отъ такъво просвѣщение е прѣкъсването на връзки съ празни форми и обичаи, и увеличаващо се желание да се покланя човѣкъ съ духъ и истина. Въ тази смисълъ имало е между Чехитѣ движение „Да се отцѣпимъ отъ Римъ“ (Los von Rom) дълго врѣме прѣди да се подигне сегаш-

Градъ Жуно, Аляска, отъ парахода.

изслѣданъ, мѣстността и условията на раситѣ, нациитѣ и плѣмената узнати, като има улеснение за досѣгането имъ въ нѣколко деня и изобилни срѣдства за разпространението на учение и съобщаването новини, види се, че нѣма причина защо да се не изпълни Авакумовото пророчество вътрѣ въ границитѣ на двадесетото столѣтие.“

„Ето Господъ Иеова ще дойде съ сила, и мишцата Му ще владѣе за Него; ето мѣздата му е съ Него, и въздаянието Му спрѣдъ Него.“ (Ис. 40; 10).

ното Германско движение. То не дошло съ скокове като послѣдното, но било бавното, естествено растание на молитвени проповѣднически трудове, и частна работа съ мъже и жени, които единъ по единъ се обръщали къмъ Бога, и внослѣдствие отъ Римъ, догдѣто се образувала ядката на една Свободна Черкова.

„Ние не бѣхме пратени отъ Американския Бордъ въ 1872 г.,“ казва Д-ръ А. В. Кларкъ, „съ друга цѣль освѣнитъ да помагаме на съществуващи вече дѣйци; но фактътъ, че Лутеранскитѣ Реформирани черкови въ Австрия и Чехия сж готови да приематъ всѣкого, който се нарича протестантинъ, да ли той съобразява жи-

вота си съ Христовитѣ изисквания или не, застави около тридесетѣ души, които настояваха на сърдечно покаяние и обръщане къмъ Бога, като необходимо нужно за членство въ Христовата Черкова, да образуватъ въ 1880 г. една Конгрегационалистка черкова.“

Слѣдующата статистика изъ годишния рапортъ отъ Май 1901 год. дава добро понятие за развитието на тѣзи свободни черкови: Въ Бохемия и Австрия има тринайсетъ черкови; 1215 пълни членове (причастници) — отъ които 180 приети прѣзъ миналата година. Има 321 дѣца въ Недѣлнитѣ училища; дванайсетъ проповѣдници; нѣколцина библейски книгопродавци; тринайсетъ мъжки и седемнайсетъ женски Християнски Младежки Дружества; единъ домъ за изправяне на паднали жени. Срѣдно число слушатели въ всичкитѣ черкови 2,332; привърженици 3035. Събрани волни помощи отъ черковни членове и привърженици 19,275 лева. Книги продадени въ една година: Библии 187; Нови Завѣти 8,582; части отъ Евангелия 9,568; други религиозни книги 15,000; брошури, вѣстници, списания и др., 140,000.

Д-ръ Кларкъ въ своитѣ поучения не напада римо-католическата черкова. Той и неговитѣ помощници (които сж всички отъ Чешка народностъ) просто проповѣдватъ Евангелието, напълно убѣдени, че най-добриятъ начинъ за освобождаване народа отъ робството на Римъ е да имъ се даде *реалното* вмѣсто *нереалното*, най-доброто вмѣсто полу-доброто. Щомъ тѣ съзнателно приематъ ядката, тѣ ще захвърлятъ чуруката.

Ние имаме удоволствието да се срѣснемъ съ единъ младъ бившъ свещеникъ, който подъ управлението на Д-ръ Кларкъ, се приготвява за евангелска работа въ неговата черкова. Една отъ неговитѣ сестри го послѣдвала въ Прага съ намѣрение да му „сбере ума въ главата.“ Въ твърдѣ малко врѣме, обаче, и тя сама била приведена при Спасителя. Сега братъ и сестра се молятъ за милата си майка

и за противящата се сестра. Като гледа човѣкъ на свѣтлитѣ сияющи лица и на двамата, не може да се съмнѣва, че *нзр-вата любовъ* (дано тя никога не отпадне) ги е завладѣла.

Д-ръ Бедекъръ има голѣма надежда за Славянскитѣ народи, „Д-ръ Кларкъ, отъ дългата си опитностъ, потвърждава този възгледъ. Мнозина желаятъ да слушатъ Евангелието, и споредъ както го приематъ тѣ ще се подигнатъ и отличатъ измежду другитѣ народи. Мисията на Д-ръ Кларкъ има пулсово биене на силенъ човѣкъ. Ние можахме да узнаемъ това въ молитвеното събрание, което изобщо се счита термометърътъ на черковния животъ. И дѣйствително ние посѣтихме едно молитвено събрание една сѣбота вечеръ. Имаше много присѣтствующи. Нѣмаше бавене, сипране или чакане дияконитѣ да се молятъ, но единодушно всички участваха въ привилегията да изливатъ сърдцата си прѣдъ Бога, мъже и жени набързо молящи се едни слѣдъ други повече отъ единъ часъ безъ да ставатъ отъ колѣнитѣ си. Това бѣше едно отъ най-живитѣ молитвени събрания, що сме нѣкога посѣщавали, и ние не бихме желали да пропуснемъ това събрание.

Огнositелно друга протестантска работа въ Австрия включително и Чехия, ние сме събрали слѣднитѣ цѣнни и интересни свѣдения отъ една статия написана отъ Д-ръ А. В. Кларкъ, Прага, която статия, мислимъ, скоро ще се обнародва въ едно Американско религиозно списание:

„Въ седемнайсетѣ провинции въ Австрия, има споредъ послѣдното прѣброение, 436,352 протестанти отъ Аугсбургското и Хелвестическо вѣроизповѣдания. Като се прибаватъ при тѣзи Баптиститѣ, Конгрегационалиститѣ или Реформираниитѣ, Методиститѣ и Моравскитѣ Братия, то безопасно ще бѣде да кажемъ, че повече отъ 450,000 протестанти живѣятъ въ Австрия. Това число включаваше много само номинални християни.

„Чехия съдържа повече протестанти отъ коя да е друга провинция въ собствена Австрия. Кирилъ и Методий най-напрѣдъ дошли отъ изтокъ въ 865 г. въ Моравия и Чехия, проповѣдвали на народа на Славянски езикъ и му дали Библията.

„Всеобщата развала въ черковата, като из-

иксвала прѣобразованне, възбужда Ивана Хуса да направи силни протести. Той умрѣлъ като мъченикъ въ Констанцъ въ 1415 г. Неговите послѣдователи, Таворититѣ, били побѣдени въ Липахъ на 1434 год. Отъ тѣхния прахъ се подигнали таханарѣченитѣ Съединени или Моравски Братия въ 1457 г. Въ врѣме на Лутеровата реформация, тѣ имали повече отъ 200 черкви въ Чехия и Моравия. Оплашени отъ напредъка на Езуититѣ въ Щиря, гдѣто населението било повечето протестантско, Чешскитѣ християни (протестанти) придобили на книга въ 1609 г. отъ Рудолфа II, религиозна свобода, която Езуититѣ не почитали.

„Мотото на Фердинанда II бидейки — „Подобрѣ надъ пустиня да владѣя отколкото надъ една земя населена съ еретици“, този императоръ сторилъ всичко, що можалъ, за да изстреби протестантитѣ. Слѣдъ злощастната битка при Бѣла Гора, прѣзъ м. Ноември 1620 г., Чехия лѣжала покорена подъ позѣтъ му. Той умрѣлъ въ 1637 г.

Въ 1650 г. имало още 200,000 евангелски християни въ Чехия. Повторни гонения слѣдъ Вестфалския миръ въ 1648 г. прогонили 30,000 души въ Германия, 160,000 вънакшно се присѣдинили съ римо-католишката черква; 10,000 били хвърлени въ тъмница и осѣдени на тежка работа като роби или на мъченическа смъртъ.

„Ограничена толерантностъ се дала отъ Императора Иосифа въ 1781 г. и около 90,000 граждани се обявили протестанти за голѣма изненада и досада на Езуититѣ:

„Сегашниятъ Императоръ, Францъ Иосефъ прѣмахналъ съ Императорски указъ многото ограничения, що още тежѣли надъ протестантитѣ, и отъ тогазъ насамъ имало насърчителенъ прогресъ,

„Числото Лутерански пастри сега е 150. Това число и числото на тѣхнитѣ черкви постоянно се увеличава. Повечето отъ отцѣвницитѣ изъ римо-католишката черква се присѣдиняватъ съ лутеранитѣ. Реформираната черква има 90 пастри. И двѣтѣ черкви иматъ повече отъ 100 клони и нѣколко помощници.

„Религиозното наставление въ народнитѣ и висши училища е задължително. За подготовленіе добри евангелски учители за дѣца има нормални училища въ Вѣлицъ за Германци (107 ученици) и въ Каслау за Чехи (36 ученици).

„Въ Крабшицъ близо до Раудницъ има Евангелско Училище съ пансионъ за Чешки момичета, основано отъ Пастиръ Шубертъ прѣди двайсетъ и петъ години, което училище е извадило повече отъ 700 ученици. Зданията сж били издигнати, повечето, отъ американски приятели. Моравскитѣ Братия иматъ двѣ черкви, съ около двайсетъ клони и мѣста за проповѣдаване, работата имъ, съ изключение на единъ клонъ, бидейки

ограничена въ Чехия. Методиститѣ почнали своята проповѣдническа работа въ Вена прѣди двайсетъ и петъ години. Прѣзъ послѣднитѣ петъ години тѣмъ е било позволено да работятъ свободно и съ забѣлжителенъ успѣхъ. Има двѣ Методистки черкви въ Вена, гдѣто се проповѣдва Евангелието на осемъ мѣста. Тѣ иматъ и три клони въ Унгария, и три въ Австрия. Баптиститѣ (най-старата черква основана въ Вена) иматъ три зали въ ови градъ, двама проповѣдници и петъ безплатни помощници. Въ Грацъ (Щиря) малка черкова била основана въ 1802 г. Тя имъ редовенъ проповѣдникъ, но за нея се добри грижи Религиозното Тракратно Дружество (Лондонъ), въведено въ Грацъ отъ Д-ръ А. В. Кларкъ. Галиция има една Балтиска черкова, съ нѣколко клони, единъ проповѣдникъ; десетъ безплатни помощници. Има двѣ Баптистки черкви въ Чехия и една въ Моравия.“

В. М. въ „The Christian.“

По плѣненіето на Мисъ Стовъ и Другарката ѝ Г-жа Цилика.

Ето вече повече отъ два мѣсеца отъ какъ сж били плѣнени и отвлечени въ гората отъ разбойници мисионерката американка Мисъ Еленъ Стовъ и другарката ѝ Г-жа Цилика, съпруга на единъ евангелски проповѣдникъ отъ албанска народност. Въ Западна Европа и Америка съ извѣстието за тази нещастна случка се прѣсна и слуха, че разбойниците били българи. Обаче, положително още не може да се твърди отъ каква народност сж разбойниците. Това, което всички знаятъ е, че плѣненіето е станало въ Турска територия отъ разбойници турски подданици, за улавенето на които е отговорно Турското правителство. В. „Новъ Вѣкъ“ въ брой 373 на основание на думитѣ на нѣкои съжители на плѣнената Мисъ Стовъ, които съжители разказали какво между разбойниците имало съвсѣхъ млади хора „съ едвамъ намерени мустаци, а други скоро подобрѣснати; че „които отъ разбойниците говорели, разговаряли по турски, но на единъ много разваленъ турски езикъ;“ че между други нѣща тѣ прибрали и „слагината и свинското мѣсо“ що нажѣрили у пштиницѣ, всички хри-

стиани, че прибили единъ мохамеданецъ, когото влачели съ себе си, и че най-послѣ разбойницитеъ показали такъво кавалерство къмъ плѣненитѣ жени, каквото не се е виждало до сега у турски низами; на основание на всичко това почитаемата редакция на „Новъ Вѣкъ“ е наклонна да вѣрва, че плѣнителитѣ разбойници сж българи. Той казва че „за сега при сжществующитѣ улики, невъзможно е да се поддържа,“ че разбойницитеъ сж турски низами. Това е мнѣнието на този вѣстникъ, което мнѣние малцина сподѣлятъ. Види се, че догдѣто не се уловятъ нѣкомъ отъ разбойницитеъ нѣма да се узнае положително отъ каква народностъ сж тѣ. Но и да се окаже, че разбойницитеъ сж българи, това никакъ не доказва, че българскиятъ народъ е солидаренъ или че симпатизира съ тѣхъ. „Разбойницитеъ си сж разбойници“ твърдѣ справедливо забѣлѣзва „Новъ Вѣкъ,“ „на каквата народностъ и да принадлежатъ тѣ; отъ тѣхъ трѣбва да се отвращавъ всѣкой, въ душата на когото има капка човѣщина, па билъ той и най-близкиятъ имъ сродникъ.“

Гдѣ се намиратъ сега нещастната Мисъ Стоунъ и другарката ѝ Г-жа Цилка никой не знае. Нѣкомъ вѣстници съобщиха, че американското посолство успѣло да влѣзе въ прѣговори съ главатаря на разбойницитеъ“ който ужъ склонилъ да намали значително първоначалната сума на откупа.

Дано скоро се увѣнчатъ съ пълна сполука трудоветѣ, що американскиятъ консулъ, г-нъ Дакенсонъ, подпомогнатъ отъ американскитѣ въ Самоковъ мисיוнери, полата за освобождението на плѣнената мисюнерка и другарката ѝ.

Приятно ни е да констатираме факта, че всички почти български вѣстници направиха твърдѣ справедлива и безпристрастна оцѣнка за мисюнерската дѣятелностъ на Мисъ Еленъ Стоунъ, която и ние лично познаваме. Увѣрени сме, че българскиятъ народъ ще се радва да чуе приятната вѣстъ за освобождението

на нещастната мисюнерка и за залавянето на плѣнителитѣ ѝ разбойници. Българското правителство отъ своя страна стори всичко, що можеше да стори, за улавенето на разбойницитеъ, и нѣма съмнѣние, че поради зетитѣ отъ нашето правителство мѣрки, разбойницитеъ не се опитаха да минатъ границата.

Гладътъ въ Индия.

Кореспондентинтъ на английския в. „Standard“ изъ Индия твърдѣ мрачно се изказва за бждашето на тази страна и като че не храни голѣма надѣжда, че ще може да се оцѣни прилично отъ мѣстната администрация скорошниятъ гладъ, който още не е прѣминалъ. Той казва, че ако призракътъ на глада се е оттеглилъ на заденъ планъ, онзи на чумата си остава, и че има всѣка вѣроятностъ идущитѣ нѣколко садмици да видятъ „общо появяване на чумата.“ Има вече общо подигане на смъртността, и въ нѣкои окрѣжи „на чумата се позволява да слѣдва невъзпирана пжтя си,“ при все че миналата зима само въ Калкута е имало 7,016 смърти отъ тази болестъ. Види се, че Индийското правителство не е още схванало, както трѣбва, отговорността си спрямо туземнитѣ раси.

Като вземемъ прѣдъ видъ мжнотиитѣ, що се посрѣщатъ при туряне въ дѣйствиe какви да би било практически санитарни мѣрки, не може да се изгуби изъ прѣдвидъ, че първата длъжностъ на едно правителство е да управлява. Но, тъй като правителството е, и трѣбва да е, само практичното изражение на волята и ума на народа, то отговорността засѣга и гражданина. Волни помощи въ пари и памучни платове се изпращатъ отъ Англия; но тѣ се оказватъ твърдѣ недостатъчни. Хиляди още мрѣтъ отъ гладъ. Колко помждро щѣше да стори Англия, ако бѣше употребила всички усилия за да избѣгне войната съ Трансвалъ, която война е погълната вече милиарди левове и още никой не може да прѣдскаже края ѝ.

КАЖИЦАТА ЩО ЯКОВЪ ПОСТРОИ.

Отъ REV. J. WESLEY JOHNSTON, D. D.

Повѣсть за Младитѣ.

(Прѣв. отъ Английски).

(Продължение)

„Огнositелно крилото, това значи възлазяне на горѣ отъ обикновения нечистъ животъ къмъ една възвишена равнина.“

„Баща ми не е тъй невиненъ, както изглежда, г-нѣ Белмонтъ. Това крило може да внушава високохвърчащи наклонности.

„Азъ се радвамъ, Якове, че г-нѣ Дотле пакъ ще те тури подъ властѣта си. Повърни се къмъ първитѣ си начала, г-нѣ Дотле. Потърси онази линия, съ която ти умири този младежъ. Азъ го оставямъ въ твоитѣ рѣцѣ. Всѣкой, който може да направи такива внушения, заслужва най-строгого наказание на закона.“

Г-нѣ Дотле се усмихна въ отговоръ, но нѣкакъ си съ особена усмивка, защото когато г-нѣ Белмонтъ говореше за линията и Якововото отношение къмъ нея, той си спомни че Нели бѣ наказаната, и Яковъ ѝ бѣ дошелъ на помощъ. Тогавъ той погледна къмъ Нели, нѣщо, което той не трѣбваше да стори, защото Нели гледаше къмъ него, вслѣдствие на което очитѣ имъ се срѣгнаха. Може би че и двамата бѣха умствено прѣнесени въ Норудската училищна стая, и мислѣха върху онова важно събитие, та за това може би не съзнаваха колко врѣме се гледаха, но по нѣкоя си причина г-нѣ Дотле гледаше къмъ Нели, Нели гледаше къмъ г-нѣ Дотле, и по такъвъ начинъ, щото никой отъ тѣхъ не можеше послѣ да се обясни.

По-късно прѣзъ вечеръта дойде г-нѣ Колинсъ. Неговата оголѣла глава чудесно лѣщѣше и очитѣ му трѣпѣха по-радостно отъ кога да е. Г-жа Хърсле знаеше за неговото идване. Рапо прѣзъ деня тя му бѣ съобщила всичко, и бѣ купила нѣкои нѣща, които трѣбваше да се донесатъ на опредѣления часъ. Това значеше, че г-нѣ Колинсъ щѣше да върши нѣкои работи

за Хърслевитѣ, понеже момчето имъ, което вършеше тѣзи работи, трѣбва да си е огишило у дома си по онова врѣме. Може би г-жа Хърсле знаеше, че г-жа Колинсъ ще узнае това и че ще бѣде принудена да стои задъ тезгяха. Обаче тя не каза нищо върху това, нито пъкъ каза г-нѣ Колинсъ. Нито пъкъ се изказа нѣкое съжаление по-послѣ за неизбѣжното отекствие на г-жа Колинсъ. Като развеселителка, нея никой не търсѣше. Нейнитѣ добродѣтели бѣха много и разни, но не бѣха твърдѣ отъ весело естество. Почти всѣкой допускате, че тя е добра жена, нѣкои даже отиваха толкова далече, щото да твърдятъ, че тя е „страшно добра жена“, но съ Норудчени тя въобще никакъ не бѣ популярна. Нѣкои хора сѣ всѣкога тѣй. Когато едно лице има толкова религия, щото тя да го направи — както съ тази жена бѣ случая — нетърпима, има нѣщо криво. Не обаче въ религията!

Слѣдователно, когато хората си нареждаха нѣкоя срѣща, тѣ гледаха тѣй да наредятъ врѣмето, щото да не смущаватъ г-жа Колинсъ; обаче тѣ се погрижваха да поржчатъ нѣщо, което ще доведе г-на Колинсъ между тѣхъ. Може би нѣкои да мислятъ, че г-нѣ Колинсъ зема участие въ тѣзи наредби, но никой не е помислювалъ тѣй, който е познавалъ г-жа Колинсъ!

„Твърдѣ приятно е да ви видимъ, г-нѣ Белмонтъ, както и васъ г-нѣ Дотле. Право ви казвамъ, вижда ми се като че сме въ старитѣ врѣмена,“ каза г-нѣ Колинсъ, като приближава къмъ гоститѣ въ гостната стая на г-жа Хърсле. „Азъ ти донесохъ нѣщо, Якове, но не трѣбва да ти казвамъ сега Яковъ. Мисля, че трѣбва да ти казвамъ г-нѣ Хърсле, като виждамъ че ти си сега важна личностъ.“

Като говореше тъй, той развиваше една книга, въ която имаше бонбони, що Яковъ много обичаше.

„Азъ не съмъ забравилъ и тебе, Нели,“ каза той, като пристъпи къмъ входа и се повърна съ друга подобна книга. „Азъ мисля, че трѣбва да почна да ти казвамъ г-на Хърсле. Хей! какъ хвърчи врѣмето! Мене скоро ще почне да ми капе косата — но азъ се надѣя, че не ще още за доста години.“

Това като рече, г-нъ Колинсъ си поуглади главата, която бѣ почти толкова гладка, колкото едно яйце. Тогава даде на Нели нейната кутия, пълна съ разни бонбони, които тя особено обичаше.

„Вижда ми се като вчера, когато бѣхте и двамата дѣца. а сега сте вече мжжъ и жена, въ пълна възраст — обаче още обичате бонбони. Врѣмето хвърчи не ли г-нъ Белмонтъ?“

„Да; но когато и ние хвърчимъ съ него, нека хвърчи колкото иска бързо, каза г-нъ Белмонтъ, като си зѣ едно захарче отъ Нелината кутия.

„Това е, което Яковъ е сторилъ,“ каза г-нъ Белмонтъ, „и ние сме сега тука да му честитимъ и да му пожелаемъ най-добъръ успѣхъ въ новото му положение“.

Г-нъ Колинсъ не очакваше заблѣжката му да се земе сериозно, защото той само искаше да направи една смѣшка съ Якова; но той трѣбваше да знае навикътъ на г-нъ Белмонтъ да прѣобръща въ добро всѣко нѣщо, ако то е отъ право естество.

Разбира се, че Яковъ се позачерви, когато говореше г-нъ Белмонтъ. Но то не бѣ отъ гордостъ. Обаче той се радваше да чуе тѣзи думи отъ г-нъ Белмонтъ. Тѣ имаха по-големо значение за Якова отъ колкото, ако ги бѣ казалъ кой да е другъ човѣкъ. Защото г-нъ Белмонтъ знаеше мжнотинитъ му, и той бѣ му помагалъ прѣзъ тѣзи мжнотии както малцина биха сторили.

„Азъ само прѣдставлявамъ г-нъ Белмонтовата благостъ,“ каза Яковъ усърдно. „Главно на него азъ дължа настоящето си положение. Слѣдъ него азъ турямъ г-нъ

Дотле, и понеже и двамата отъ тѣзи почитаеми приятели сж тука, азъ желая отъ сърдце да имъ благодаря за всичко, що сж сторили за мене.“

Яковъ говори съ дълбоко усѣщание, повече отъ колкото си позволяваше да покаже. Той притѣжаваше силно чувство на признателностъ — едно отъ най-хубавитъ качества на човѣшкия характеръ, но което твърдѣ малцина опѣняватъ. Прочее, той призна, поне до извѣстна мѣрка задлъженията си особено къмъ г-на Дотле.

Други приятели надойдоха по-послѣ, защото скоро стана извѣстно, че г-нъ Белмонтъ и г-нъ Дотле бѣха у Хърслеви.

„Азъ всѣкога съмъ казвала, че Яковъ ще си пробие пътъ, и че ние всички ще се гордѣемъ съ него,“ каза Целия Стебинсъ, нѣкакъ високичко за да я чуятъ всички.

„Отъ много врѣме азъ знаехъ и казвахъ, че Яковъ Хърсле е едно отъ най-благоннадѣжднитъ момчета въ Норудъ,“ каза вдовица Линвортъ, щомъ свърши Целия Стебинсъ. Целия и вдовицата бързаха да се обявятъ като изобрѣтателкитъ на Якова, и най-възхитенитъ му приятели отъ най-ранната му възраст. Обаче, въ това тѣ не бѣха сами. Почти всѣкой въ Норудъ претендираше, че е видѣлъ у Якова знакове на извънредна способностъ. И тѣ не закъсняваха да кажатъ това. Прѣди да измине вечерята г-жа Хърсле чу отъ всички добритъ нѣща, които тѣ пророкували прѣди много години за Якова. Но тя се само признателно усмихваше. Тя не помнеше твърдѣ добръ тѣзи свѣтли пророчества. И тъй тя не говореше много освѣнъ, когато се прѣдставяше случай да благодари нѣкому. Г-жа Хърсле имаше единъ начинъ на забравяне неприятни нѣща. Въ туй нѣщо, както и въ много други, Яковъ приличаше на майка си, и тъй приемаше приятно поздравление отъ хора, които по едно врѣме не щѣха да го погледнатъ на улицата.

„Азъ мисля, че Вие нѣкога казахте нѣщо, че всички човѣци ще те хвалятъ когато струвашъ добро на себе си,“ Яковъ пошепна на г-на Белмонта, нея вечеръ.“

„Не всички чловѣци, Якове. Нѣкои хора нѣма да те хвалятъ, нито кого да е, каквото и да си извършилъ. Тѣ сж твърдѣ зловни и стистнати, а това се онася и за други нѣща освѣнъ за пари. На общи начала, обаче, псалмопѣвеца е правъ. Но — “

„О ти, любезний, добрий човѣче!“ извика Целия Стебинсъ, като се затече къмъ него.“

„Точно това и азъ щѣхъ да кажа, каза вдовица Линвортъ. „Колко приятно е да те видимъ!“

Яковъ се помѣсти на страна, като прѣди това размѣни погледи съ г-нѣ Белмонтъ, по такъвъ начинъ, обаче, щото да не ги забѣлѣжатъ тѣзи двѣ прѣданны сестри.

Между това почитателитѣ на г-на Дотле бѣха се събрали около него, защото като се научиха, че той билъ повиканъ за пастиръ на Милбрукската църква, тѣ почнаха да го мислятъ за важна личностъ. Но ако нѣкой бѣ внимателно слѣдилъ г-на Дотле, той щеше да го забѣлѣжи, че често глѣда къмъ Нели, и странно може да се види, но сжщото това лице щѣше да забѣлѣжи, че и Нели поглеждаше тѣй често къмъ г-на Дотле.

ГЛАВА XIX.

Когато г-нѣ Джрбинъ отиде нея вечеръ на „Поний“, и каза такъва часть отъ разговора си съ Якова, каквато той считаше за благоразумно, подигна се доста прѣние върху слѣдствието.

Харисъ, изпроводача на стокитѣ, като говореше по единъ прѣзрителенъ начинъ, каза: „Той нѣма да дойде. Той е единъ отъ вашитѣ добрички хорица. Нѣма за него биярдъ, а колкото за карти, той ще побѣгне щомъ ги види.“ Като се освободи отъ тѣзи мисли, г-нѣ Харисъ си полѣгна назадъ по обичая си съ всичката лодрска гордостъ, която той притежаваше.

Никой, който бѣ видѣлъ г-на Хариса не щѣше да подозира, че фамилията му живѣеше най-сиромашки на Лонгъ Ай-ландъ близо до лѣтното жилище на г-на Алфордъ. Като се заинтересува въ Джейкъ Харисъ, който изглеждаше да е

единъ честенъ, благоприличенъ човѣкъ, натоваренъ съ грижата да поддържа дѣца и боднава жена, г-нѣ Алфордъ го насърчи да прати най-голѣмото си момче на училище и слѣдъ врѣме той ще му намѣри работа. Тѣй се случи, че Едуардъ Харисъ слѣдъ узвѣстно приготовление сполучи да стане изпращачъ на стоки въ Норудската книжна фабрика. Младиятъ Харисъ имаше много добри качества, но за нещастие, той обичаше да се гордѣе, и да се показва, че знае много, и вслѣдствие на това, важна личностъ.

„Мене не ми трѣбватъ тѣзи добрички хорица, особенено кога се случи да сж млади. Азъ мисля, че Хърсле е дѣлъ глупакъ. Азъ се хващамъ на басъ, и то на голѣмъ, че той не знае името нито на единъ отъ тѣзи, които зеха награди на Шипсхедовитѣ надприпусквания“ г-нѣ Евартъ бѣ, който каза това. Той бѣ дързостенъ юнакъ, който никога не бѣ земалъ пушка въ ржка, нито можеше да ѣзди повече отъ колкото да хвърчи, който само еднажъ влѣзе въ лодка, и толкова му стана лошо, щото се прѣмоли да го извадятъ на брѣга, който никога не бѣ се борилъ съ нѣкого — обаче той бѣ юнакъ съ голѣма и разнообразна опитностъ.

„Азъ нѣкакъ обичамъ това момче,“ каза Томъ Макмастеръ. „У него има постоянство и храбростъ. Кога бѣ малко момче, азъ го видѣхъ, какъ по единъ чуденъ начинъ повали Сямъ Мартина. Отъ тогава азъ съмъ се интересувалъ въ него.“

Макмастеръ произхождаше отъ добра фамилия, по-добра отъ коя да е на другитѣ писари, и макаръ че бѣ на по-долна служба отъ г-на Джрбинъ, нему отдаваха по-голѣма почетъ.

„Нѣ азъ се хващамъ на басъ, че той нѣма да се яви тука този вечеръ,“ каза Евартъ, като зѣ биярдната тояга и я драскаше съ тебеширъ.

„Той нѣма да изгуби много, ако не дойде,“ отговори Макмастеръ. „Нито пъкъ ние ще изгубимъ,“ каза височко Харисъ. „Баща му е нашъ вратаръ, сжщо единъ простъ работникъ.“

„Каква работа имаме ние съ баща му?“ попита Макмастеръ, почти гнѣвно.

„Когато едно момче се труди и достигне едно мѣсто, като г-нъ Лянгдоновото, както е сторилъ Яковъ, фактътъ, че баща му билъ само единъ вратаръ нѣма нищо общо съ този случай.“

„Кръвта показва, обаче,“ отговори Харисъ, съ лордско надуване, и отиде къмъ Еварта за да почнатъ да играятъ на билиардъ.

„Кръвта показва повече отъ колкото хората си въображаватъ.“ каза г-нъ Макмастеръ, доста остричко, защото бѣха му дотѣгнали Харисовитѣ претенции на високо произхождение.

„Азъ мисля, обаче, че той трѣбваше да приеме поканата за тази вечеръ,“ каза Евартъ, като се мѣстеше около масата за да намѣри добро мѣсто за удрене топката.

„Особено, като бѣ поганата отъ г-на Джрбинъ,“ каза Харисъ, като желаше да привлече и г-на Джрбина въ разговоръ.

До сега г-нъ Джрбинъ не бѣ казалъ нищо друго освѣнъ извѣстието, че поканилъ Якова да се срѣщне съ писаритѣ въ „Понпй.“ По нѣкоя си причина той се виждаше да е злѣ, и замисленъ въ нѣщо. Но макаръ, че бѣ още рано, той бѣ поржчалъ два пжти ракия. Една цигара имаше въ устата му, но не горѣше, макаръ, че бѣ я запалвалъ два пжти. Една начумереностъ, която изглеждаше да е повече отъ страхъ неже гнѣвъ, се виждаше на челото му, и едно уплашено стрѣснато изражение на лицето му.

Г-нъ Джрбинъ по-нѣкога се намиралъ въ такива разположения. Тѣ не бѣха чести, обаче, за което неговитѣ другари имаха причина да благодарятъ, защото тѣзи разположения го правеха замисленъ, жълчеливъ и никакъ да не прилича на него си. Другъ пжтъ неговата веселостъ нѣмаше край. Той се смѣеше, пѣеше, шегуваше се, и въобще бѣше животътъ на дружината. Но напоследъкъ г-нъ Джрбинъ дѣйствувалъ странно, и тѣй много

че и г-нъ Адамсъ го бѣ забѣлѣжилъ, а това бѣ нѣщо извънредно, защото г-нъ Адамсъ бѣ тѣй занятъ въ работата си, штоо малко можеше да мисли върху други нѣща.

„Кой зема името ми напразно?“ попита съ мраченъ гласъ г-нъ Джрбинъ, като гледаше къмъ Харисъ, който още стоише до билиардната маса.

„Ние говорехме за Хжрсли и вашата покана къмъ него да дойде тази вечеръ,“ отговори меко Харисъ, защото той видѣ, както и другитѣ, въ какво разположение бѣ Джрбинъ.

„Мене ми дотегна Хжрсле. Хжрсли е всичко. Алфордъ пише отъ Нью Йоркъ за Хжрсле. Г-нъ Адамъ като че нѣма никаква работа, по цѣль денъ ми бърбори за Хжрсле. Той може да дойде или не, както ще. Колкото за мене, не ме е грижа. Азъ съмъ сторилъ всичко каквото ще сторя. Азъ си прѣдполагамъ, че ние не сме доволно добри за него.“ Г-нъ Джрбинъ погледна на около разгнѣвенъ, защото бѣ твърдѣ злѣ разположенъ, и готовъ да се кара съ кого да е.

„Азъ мислѣхъ, че благонадеждна бѣ работата на Д. Т.“ пошепна Евартъ на на Хариса.

„Много злѣ,“ отговори Харисъ, съ една твърдѣ неприлична дума.

„Има нѣщо криво съ г-на Джрбинъ,“ каза Макмастеръ, съ сжщия тонъ на другитѣ, като гледаше къмъ Джрбина, който сѣдѣше замисленъ на стола си, вдаденъ, както се виждаше, въ неприятни мисли.

По-късно вечерята той изглѣждаше по на себе си, макаръ че веселостта му бѣ напргнатата и неестествена, и никому не стана жалко, кога дойде врѣме за разотиване.

„Той дѣйствува, като че е сторилъ нѣкое прѣстѣпление,“ каза Евартъ на Хариса, като си отиваха къмъ дома.

Харисъ разбра, че това се отнася за Джрбинъ, и каза.

„Тѣй изглежда.“

„И азъ се впуснахъ тѣй до нѣкадѣ,“

продължи Евартъ, “и зная какво нѣщо е, кога човѣкъ се забатачи.

Евартъ се осѣщаше щастливъ, кога тъй говореше. Но тѣзи „впускания,“ „забавчания,“ никога не бѣха дѣйствителни, тѣ сѣществуваха само въ въображението му, но нему ставаше много приятно да знаятъ хората, че той е прѣминалъ прѣзъ такива опитности.

„Ти не дойде да ни видишъ снощи.“ Макмастеръ каза на Яковъ, заранѣта въ канцеларията.

Макмастеръ говореше сърдечно, много повече отъ Джрбина, чието поздравление бѣ грубо.

„Не,“ отговори Яковъ съ приятна усмивка, защото той обичаше Макмастера, който всѣкога бѣ се отнаселъ учтиво къмъ него. „Нѣкои приятели дойдоха неочаквано. Тѣ ми сториха една изненада.“

„Норудчени?“ попита Макмастеръ така сжщо усмихнато.

„Повечето отъ тѣхъ. Имаше двама вѣнъ отъ града—г-нъ Белмонтъ и г-нъ Дотле.“

„Разбира се, за това не можехте да дойдете. Но поканата си е още въ сила.

„Азъ имамъ нѣкоя работа за прѣвършване,“ каза Яковъ, която ще ми земе нѣколко вечери. Азъ много благодаря на „Понийския“ клубъ за богатата имъ покана, но понеже имамъ много други работи, азъ трѣбва да се откажа отъ удоволствието на членство въ клуба.“

Харисъ и Евартъ, които бѣха на другата страна на Макмастеровата маса, погледнаха на горѣ, когато Яковъ говореше. Тѣ чуваха разговорътъ; и Яковъ искаше тѣ да го чуятъ.

Тогавъ той отиде при своята си маса, и слѣдъ като прѣгледа нѣкои отъ чуждестраннитѣ писма, които бѣха пристигнали нея заранъ, той извади писмата, които толкова бѣха смутили г-нъ Джрбинъ прѣдишната вечеръ. Отъ мѣстото си въ канцеларията г-нъ Джрбинъ внимателно гледаше Якова, и когато го видѣ, че пакъ прѣглеждаше тѣзи особени писма, единъ загриженъ смутенъ погледъ се заблѣжи по лицето му.

„Маслото е на огъня,“ каза си г-нъ Джрбинъ шепнишкомъ. „Какъвъ глупецъ съмъ билъ, но догдѣ има животъ, има надѣжда.“

„Помнишъ ли нашия разговоръ снощи?“ каза той на Якова, като се навеждаше надъ масата му.

„За „Поний?“ попита Яковъ.

„Не,“ отговори той шепнишкомъ,“ за бѣдния Лянгдонъ.“

„Да,“ каза Яковъ, сжщо шепнишкомъ, „но тѣзи писма очакватъ немѣдлено внимание. Азъ трѣбва, прочее, да ги покажа на г-нъ Адамсъ, и да приема наставления или отъ него, или отъ Нью-Йоркската канцелария.“

„Не можеше ли почака една седмица, догдѣ азъ се съобща съ г-нъ Лянгдонъ? Това ще бѣде страшенъ ударъ за него.“

„Не; това е невъзможно, г-нъ Джрбинъ. Това ще бѣде неизпълнение на моята длъжностъ.“

„Но мисли за Лянгдона.“

„Азъ нѣмамъ право да мисля за г-на Лянгдонъ. Азъ съмъ тука да мисля за г-на Алфордъ.“

„Една седмица ще избави бѣдния човѣкъ отъ безчестие.“

„Жално ми е, че не свършихъ работата съ тѣхъ вчера. Единичкото ми извинение е, че многото работа ми попрѣчи. Щомъ дойди г-нъ Адамсъ, ще обърна вниманието му върху тѣхъ.“

„Новата мѣтла мѣге чисто, г-нъ Хърсле. Но ти трѣбва да мислишъ за бѣдния Лянгдонъ.“

„Г-нъ Лянгдонъ въ този случай трѣбва да е готовъ за послѣдствията. Моята длъжностъ е ясна. Хх! ето го г-нъ Адамсъ.“

Кога влѣзе г-нъ Адамсъ, г-нъ Джрбинъ излѣзе, съ нѣкои книги въ рѣжа; прочее, той не чу, що Яковъ каза на надзирателя. Джрбинъ доста се забави. Отсѣствието му, обаче, не зачуди никого, защото често заранѣта той отиваше въ Норудската банка да оставя пари, които бѣха нуждни за катадневнитѣ разноси на фабриката. Понеже слѣдующия денъ

бѣ платеженъ, г-нѣ Джрбиновото отсѣствие се лесно изясняваше, защото той бѣ казалъ нѣщо върху това на г-на Макмастера, помощника му, на излазене. Но когато деньтъ почна да се прѣполовява, и нѣкои работи очакваха неговото немѣдленно внимание, отсѣствието на г-на Джрбинъ се почувствува. Като мислеше, че може да се е забавилъ на банката, г-нѣ Адамсъ почака, като очакваше всякоминутното завръщание на касиера. На пладнѣ, понеже у Якова се възбуди съмнѣние отъ думитѣ, които г-нѣ Дотле му говори по-прѣдната вечеръ, той се отби на банката, кога отиваше за закуска, и се науче, че г-нѣ Джрбинъ билъ тамъ единъ часъ по прѣди и зелъ обикновенната сума пари за плащане на работниците. Това го стрѣсна, и той се минутно повърна въ канцеларията да види да ли се е завърналъ изгубения човѣкъ, и ако не, да извѣсти на г-на Адамсъ, каквото бѣ чулъ въ банката. Но нѣмаше никакъвъ знакъ отъ г-на Джрбинъ. Тогава г-нѣ Адамсъ го покани да отиде на кжщата, гдѣто живѣеше г-нѣ Джрбинъ, понеже бѣ възможно той да е отишълъ тамъ. Но г-жа Нетли каза, че той дошълъ, зелъ си чантата и излѣзълъ. Работата почна сега да изглежда сериозна, г-нѣ Джрбинъ имаше доста пари у себе си, защото фабриката плащаше мѣсечно, и понеже имаше много работници сумата на заплатитѣ бѣ голѣма. При все това, да се пусне слухъ или да се пита за г-на Джрбинъ, значи да се тури цѣлия Норудъ въ тревога. Защото Норудъ, като повечето малко мѣсто гдѣто всѣкой знае всѣкого, лесно се възбуждаше и често върху нѣща, които не бѣха негова работа. Прочее, Яковъ каза на г-жа Нетли, че кога се завърне г-нѣ Джрбинъ, да му каже, че нѣкои работи въ канцеларията изискватъ немѣдлennото му внимание. Понеже той ъ събщи това по единъ тихъ начинъ, г-жа Нетли никога не се усъмни, че има нѣщо криво. Той отиде тогава въ канцеларията, гдѣто г-нѣ Адамсъ го съ нетърпение чакаше.

„Гдѣ може да се е дѣналъ той?“ попита смутенъ г-нѣ Адамсъ.

Вмѣсто отговоръ, Яковъ сиѣ едно разписание и почна да гледа на желѣзницитѣ които се свързватъ съ Норудъ.

„Вие не искате да кажете, че той е побѣгналъ?“ извика г-нѣ Адамсъ.

„Тѣй изглежда,“ бѣ Якововия отговоръ, и изведнѣжъ му дойде на ума за вчерашнитѣ писма, разговора му съ г-на Дотле, и старанието на г-нѣ Джрбинъ да отлага работитѣ.

„Що да се стори? Ако кажемъ нѣщо тука цѣлото село ще знае, и ако той се завърне ще намѣри всичко въ бъркотия.“

Г-нѣ Адамсъ не знаеше що да стори. Г-нѣ Джрбинъ бѣ отсѣствувалъ четири часа и никаква диря нѣмаше отъ него.

„Телеграфирайте на Нью-Йорската канцелария,“ отговори Яковъ, като още гледаше врѣмеразписанието. „Искайте наставления. Ако г-нѣ Джрбинъ е избѣгалъ всѣка минута е въ негова полза.“

„Трудно ми се види да сторимъ такъво нѣщо,“ каза г-нѣ Адамсъ съ колебание,

„Длъжността често е трудна,“ забѣлѣжи Яковъ тихомъ, като бѣ прѣгледалъ врѣмеразписанието.

„Ако вашиятъ човѣкъ ме закара на Викфордъ, азъ мога да се кача тамъ на трена, който се свързва съ бързия тренъ въ Брентонъ. Ако г-нѣ Джрбинъ е трѣгналъ за Нью-Йоркъ, той ще гледа да се качи на този бързъ тренъ. Той може да не е мислилъ за Викфордски тренъ, и тѣй да мисли, че ни е прѣварилъ.“

Г-нѣ Адамсъ трѣбваше да погледне два пжти Якова прѣди напълно да му разбере. Той никакъ не бѣ мислилъ за Викфордския тренъ.

„Вие мислите, че той може да отиде въ Нью-Йоркъ?“ попита той Якова.

„Да; и ние можемъ не само паритѣ да избавимъ, но и самага него да хванемъ, което е много по-важно.“

„Кога пристига този тренъ въ Викфордъ?“

„На четири часътъ.“

„И бързия тренъ въ Брентонъ?“

„На петъ.“

„Пристига въ Нью-Йоркъ въ—?“

„Осемъ. Той не спира нигдѣ слѣдъ това.“

„Тогава, ако тръгнете вие отъ тука на три, ще стигнете този Викфордски тренъ?“

„Лесно.“

„Ще чакаме тогава до послѣдната минута. Нѣ вижда ми се, като че азъ трѣбва да отида.“

„Не, вие сте надзирателтъ. Може би кога чувате отъ Нью-Йоркъ ще ви се възложатъ нѣкои по-важни длѣжности. Освѣнитъ това, г-нѣ Адамсъ, азъ трѣбваше да рапортирамъ тѣзи писма още вчера, и право е азъ да понеса нѣкои отъ послѣдствията.“

„Азъ не виждамъ, що иматъ тѣзи писма съ тази работа,“ каза г-нѣ Адамсъ.

„Но азъ виждамъ,“ каза Яковъ, „въ тѣзи писма се съдържа повече отколкото г-нѣ Джрбинъ има въ чантата си.“

Нѣколко минути прѣди три Яковъ отиде до портата и каза на баща си, че по нѣкои особени работи той отива въ Викфордъ, и възможно е да остане тамъ прѣзъ нощта.

„Добрѣ, синко,“ каза г-нѣ Харсли, не безъ гордостъ, защото той знаеше, че нѣкоя твърдѣ важна работа въ свръзка съ фабриката изискваше Якововото отиване.

Яковъ се погрижи да не се намѣри на перона когато Брентоския експресъ пристигна съ гърмежъ. Нито се качи на трена, догдѣ не почна да се движи, и тогава сѣдна въ послѣдния вагонъ.

„Не ви остава много врѣме,“ каза приятно спирачтъ, като видѣ Якова да тича отъ края на станцията.

Яковъ се усмихна приятно въ отговоръ.

Спирачтъ не знаеше, че Яковъ бѣ чакалъ почти петнадесетъ минути.

Тогава той погледна изъ вагона нѣ имаше никакъвъ знакъ отъ г-нѣ Джрбинъ. Но той остана нѣкакъ благодаренъ, понеже желаше да говори съ кондуктора, кога дойде до събира билетитѣ. Той му говоря, но внимателно, безъ да спомене нѣкое име, освѣнитъ своето си, като помѣна и Норудската фабрика. Слѣдъ това той прѣмина изъ трена, като се спираше за

малко на края на всѣки вагонъ прѣди да почне да гледа изъ столоветѣ.

„Е?“ каза кондуктора, слѣдъ като събра билетитѣ и се връщаше къмъ първи вагонъ гдѣто ги прѣброяваше.

„Азъ го виждамъ,“ каза Яковъ, „Той е на четвъртия столъ отъ вратата, на лѣвата страна.“

Кондуктора погледна къмъ посоката, която Яковъ му показва, и видѣ единъ човѣкъ събранъ, лицето му почти покрито отъ единъ вѣстникъ, и че се стараваше всячески да не бѣде забѣлеженъ отъ други.

„Очаквашъ ли нѣкоя мѣнотия?“ попита кондуктора, защото той бѣ добръ запознатъ съ такива работи.

„Не, азъ не мисля,“ отговори Яковъ, „обаче човѣкъ не знае, що може да се случи.“

Яковъ тръгна изъ вагона, и кондуктора го слѣдваше съ голѣмъ интересъ, защото свѣтлитѣ очи, интелигентното лице и общото поведение на младежтъ, бѣха му направили голѣмо впечатление. Прочее, той бѣ рѣшилъ да земе неговата страна въ прѣспирания, защото вѣрваше, че той е правъ.

„Мога ли да сѣдна тука, г-не,“ каза Яковъ на г-на Джрбинъ, който като повечето отъ пжтниците завземаше двоенъ столъ.

Макаръ, че не бѣ твърдѣ запознатъ съ Яковия гласъ, той бѣ го слушалъ нѣколко пжти. Той се бързо обърна къмъ говорителя за да се намѣри лице съ лице съ младия Харсли. Прѣди той да се съвземе отъ изненадата, Яковъ бѣ сѣдналъ, тъй шото избѣгването бѣ не възможно.

„Боя се, че вие не сте добръ, г-нѣ Джрбинъ,“ каза Яковъ, като почна разговора съ чуденъ томъ кротостъ.

„Що ви прави да мислите тъй?“ попита грубо г-нѣ Джрбинъ.

„Дѣто вие сте на този тренъ, и туй,“ отговори Яковъ, като тури ржката си върху чантата, която г-нѣ Джрбинъ държеше на коленетѣ си.“

„Що има това да прави съ моята болестъ?“

Християнски Свѣтъ

попита г-нъ Джрбинъ, като посочи съ прѣстъ къмъ чантата.

„Само защото тя съдържа пари, които трѣбва сега да сж въ касата въ канцеларията,“ каза твърдо Яковъ.

„Отъ дѣ знаете вие?“

„Отъ хората въ банката.“

„Тогава вие сте играли ролята на шпионъ.“

„Не, на приятель.“

„На приятель?“

„Да, на приятель. Въ една неописуема минута, принуденъ отъ обстоятелства, които азъ не знамъ, вие си позволихте да оставите Норудъ съ пари, които принадлежатъ на фабриката. Азъ съмъ тука да ви отведа назадъ, и да ви избавя отъ струване една велика неправда.“

„Не, азъ нѣма да отида назадъ.“

„Туй ще отиде, като посочи къмъ чантата.“

„Може би не.“

„Тука нѣма може би,“ каза Яковъ съ сжщия рѣшителенъ погледъ, както когато потука Сямъ Мартина.

Г-нъ Джрбинъ обърна тогава лицето си къмъ прозореца, и за доста врѣме мисли намръщено. Отъ твърдия, положителенъ начинъ, по който Яковъ говореше, той видѣ, че всяко старание да го принуди или да дига шумъ въ вагона, ще бжде безполезно.

Прочее, той гледаше на вънъ прѣзъ прозореца и се чудеше, какъ ли е подобръ да стори, кога стигне въ Нью-Йоркъ. Изцърво той си мислеше да намѣри благодарѣние и да скочи отъ трена, но трена толкова бързо вървеше, щото това не бѣ възможно. Тогава той рѣши да се възползува отъ навалицата въ станцията, като изкочи отъ трена, щомъ той се спрѣ. Сегизъ тогизъ той хвърляше нѣкои бѣглъ погледъ къмъ Якова, като че мѣреше величината и височината му, но той видѣ, че Яковъ е голѣмъ, силенъ момъкъ, чийто мишници бѣха закоравели отъ работа въ фабриката и който можеше или да удари или да държи на здраво.

Доста рано бѣ още и мѣстата прѣзъ които тѣ хвърчеха се виждаха. Колко хубаво всичко изглеждаше — ливадитѣ прѣсни и зелени, дърветата покрити съ богатитѣ листа на раното лѣто, хълмоветѣ освѣтлени отъ вечерното слънце. Но г-нъ Джрбинъ не видѣ ни едно отъ тѣзи нѣща. Той видѣ изнуреното просълзено лице на една сърдце-съкрушена майка; името му покрито съ съ срамъ и избыточено; живота му безнадеждно съсипанъ. И защо? Ахъ! това бѣ сжщата стара приказка, именно съграждане къща върху пѣсѣкъ; защото подобно на много други, той бѣ зѣлъ пари отъ господаря си, и съ надежда за лесно обогатяване, бѣ се впусналъ въ разни спекулации. Въ начало той бѣ доста сполучливъ, но като се одързости, той се впусна въ по-голѣми нѣща. Тогава прикивътъ се повърна и той трѣбваше да прибѣгне до разни хитрости за да се не улови. Като се възползува отъ г-нъ Лянгноновата болестъ, той употреби нѣкои отъ чуждестраннитѣ платежи за да дълблни недоимъкътъ въ своичѣ си смѣтки. Нью-Йоркската канцелария като не знаеше това, писа доста остро на нѣкои отъ чуждестранитѣ си покупатели, и слѣдствието бѣ писмата, които лѣжаха на Якововата маса. Ако Яковъ бѣ се подадъ на неговитѣ внушения, той можеше по нѣкой начинъ да избави себе си; или поне той щѣше да има доволно врѣме за да избѣга. Но Якововото отричание го направи немощень, прочее, не оставаше нищо друго за него освѣнъ да земе каквито пари може и да бѣга по-скоро.

КНИЖНИЦА

Въ редакцията се получиха слѣдующитѣ списания:

Родина, плюстровано м. списание за литература и общественъ животъ. Год. III. Книжка IX. София.

Годишенъ Отчетъ на Варненската Държавна Мжжа Гимназия „Фердинандъ I“ за 1900-1901 учебна година. Издание на Дирекцията. Варна.

Отчетъ на Разградската Окр. М. Гимназия за учебната 1900-1901 година. Разградъ.